

Pangalan: _____

Linggo: _____

Baitang & Pangkat : _____

Petsa: _____

SANAYANG PAPEL # 2 PAKSA: GENDER ROLES SA IBA'T IBANG LIPUNAN SA MUNDO

GABAY

Pinakamahalagang Kasanayang Pampagkatuto (MELC): Natatalakay ang mga uri ng kasarian (gender) at sex at gender roles sa iba't ibang bahagi ng daigdig.

Pagkatapos sagutan ang sanayang papel na ito, ang mga mag-aaral ay inaasahang:

1. nasusuri ang gender roles sa iba't ibang bahagi ng daigdig;
2. nakapaglalatap ng mga natutunan sa pamamagitan ng pagpili ng kasanayan upang makagawa ng malikhaing hakbang na nagsusulong ng pagtanggap at paggalang sa iba't ibang kasarian; at
3. napapahalagahan ang pagkaunawa sa mga batayang konsepto upang maging bahagi ng mga aktibong tagapagtaguyod ng pagkakapantay at paggalang sa kapwa bilang kasapi ng pamayanan.

ENGGANYO

Pag-aaral sa Kasarian sa Iba't Ibang Lipunan

Gender Roles sa Pilipinas

Panahon	Mga Kaganapan sa Gender Roles sa Pilipinas
Pre-kolonyal	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ang kababaihan sa Pilipinas noon maging ito man ay kabilang sa pinakamataas na uri o sa uring timawa, ay pagmamay-ari ng mga lalaki. Patunay nito ang pagkakaroon ng mga binukot at pagbibigay ng tinatawag na bigay-kaya. Ang binukot ay mga babae na itinatago sa mata ng publiko. Itinuturing silang prinsesa. Hindi sila pinapayagang umapak sa lupa at hindi pinapayagang makita ng kalalakihan hanggang sa magdalaga. Ito ay isang kultural na kasanayan sa Panay. ➤ Ayon sa Boxer Codex, ang mga lalaki ay pinapayagang magkaroon ng maraming asawa subalit maaaring patayin ng lalaki ang kaniyang asawang babae sa sandaling makita niya itong kasama ng ibang lalaki. Ipinakikita sa kalagayang ito na mas malaki ang karapatan na tinatamasa ng kalalakihan noon kaysa sa kababaihan.
Panahon ng Espanyol	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Limitado pa rin ang karapatang taglay ng kababaihan sa panahon ng mga Espanyol dahil sa sistemang legal na dinala ng mga Espanyol sa bansa ay nakabatay sa kanilang batas na tinitingnan ang kababaihan na mas mababa kaysa sa kalalakihan. ➤ Noong rebolusyon ng 1896, may mga Katipunera tulad nina Marina Dizon na tumulong sa adhikain ng mga katipunero na labanan ang pang-aabuso ng mga Espanyol.

Panahon ng Amerikano	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lumaganap ang ideya ng kalayaan, karapatan, at pagkakapantay-pantay sa Pilipinas. Sa pagsisimula ng pampublikong paaralan na bukas para sa kababaihan at kalalakihan, mahirap o mayaman, maraming kababaihan ang nakapag-aral. Nabuksan ang isipan ng kababaihan na hindi lamang dapat bahay at simbahan ang mundong kanilang ginagalawan. Ang isyu ng pagboto ng kababaihan sa Pilipinas ay naayos sa pamamagitan ng isang espesyal na plebesito na ginanap noong Abril 30, 1937. 90% ng mga bumoto ay pabor sa pagbibigay-karapatan sa pagboto ng kababaihan. Ito ang simula ng pakikilahok ng kababaihan sa mga isyu na may kinalaman sa politika.
Panahon ng Hapones	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sa panahon ng pagsiklab ng Ikalawang Digmaang Pandaigdig, ang mga kababaihan sa panahong ito ay kabahagi ng kalalakihan sa paglaban sa mga Hapones. ➤ Ang kababaihan na nagpapatuloy ng kanilang karera na dahilan ng kanilang pag-iwan sa tahanan ay hindi ligtas sa ganitong gawain. ➤ Ang mga babae, may trabaho man o wala, ay inaasahang gumawa ng mga gawaing-bahay.
Sa kasalukuyan	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Marami nang pagkilos at batas ang isinusulong upang mapagkalooban ng pantay na karapatan sa trabaho at lipunan ang mga babae, lalaki at LGBT.

Kasaysayan ng LGBT sa Pilipinas

Sa pagtalakay ng kasaysayan ng LGBT sa Pilipinas, mababanggit ang mga babaylan noong ika-16 hanggang ika-17 siglo. Ang babaylan ay isang lider-isperitwal na may tungkuling panrelihiyon at maihalalintulad sa mga sinaunang priestess at shaman.

Ang salitang *babaylan* ay sinasabing tumutukoy sa babae, mayroon ding lalaking babaylan – halimbawa ay ang mga asog sa Visayas noong ika-17 siglo - na hindi lamang nagbibihis-babae kundi nagbabalat-kayo ring babae upang ang kanilang mga panalangin umano ay pakinggan ng mga espiritu.

Ang mga lalaking ito, gayunman, ay hindi lamang nagsusuot ng kaugaliang kasuotan ng mga babae, ginagaya rin nila ang mismong kilos ng mga babae, sila rin ay pinagkalooban ng panlipunang pagkilalang simboliko bilang “tila-babae.” Ilan din sa mga babaylang ito ay kasal sa lalaki, kung saan sila ay may relasyong seksuwal. Habang sila ay tinatanggap at iginagalang sa lipunang pre-kolonyal, para sa mga Espanyol, ang mga babaylan ay hindi lamang nakalilito, sila rin ay kinatatakutan dahil sa kanilang makapangyarihang posisyon.

Sa panahon ng mga Espanyol, ilan sa mga babaylang ito ay nag-iba ng gampanin dahil sa pagpapalaganap ng Kristiyanismo. Mula noon, ang lipunang Pilipino ay higit sa lahat tahimik sa mga Pilipinong hindi tumatalima sa kombensiyunal na oryentasyong seksuwal at pagkakakilanlang pangkasarian.

Dekada 60 ang pinaniniwalaang dekada kung kailan umusbong ang Philippine gay culture sa bansa. Sa mga panahong ito, maraming akda ang nailathala na tumatalakay sa homoseksuwalidad. Mababanggit ang mga akda nina Victor Gamboa at Henry Feenstra, Lee Sechrest at Luis Flores.

Sa Pilipinas, ang umiiral na mga konsepto tungkol sa LGBT ay mula sa magkasamang impluwensiya ng international media at ng lokal na interpretasyon ng mga taong LGBT na nakaranas mangibang-bansa. Sa mga huling bahagi ng dekada 80 at unang bahagi ng dekada 90, maraming pagsulong ang inilunsad na naging daan sa pagusbong ng kamalayan ng Pilipinong LGBT.

Maibibigay na halimbawa nito ang paglabas ng **Ladlad**, isang antolohiya ng panulat ng mga Pilipinong miyembro ng gay community na inedit nina Danton Remoto at J. Neil Garcia noong 1993. Maidaragdag din ang sinulat ni Margarita Go-Singco Holmes na **A Different Love: Being Gay in the Philippines** noong 1994.

Isang malaking yugto para sa lesbian activism sa Pilipinas ang naganap nang sumali ang di-kilalang samahan na **Lesbian Collective** sa martsa ng International Women’s Day noong Marso 1992. Ito ang kauna-unahang demonstrasyon na nilahukan ng isang organisadong sektor ng LGBT sa Pilipinas.

Ang dekada 90 ang pinaniniwalaang simula ng LGBT movement sa Pilipinas. Itinatag ang ProGay Philippines noong 1993, ang Metropolitan Community Church noong 1992, at ang UP Babaylan (pinakamatandang organisasyon ng mga mag-aaral na LGBT sa UP) noong 1992. Ilang kilalang lesbian organization ang sumulpot noong dekada 90, gaya ng CLIC (Cannot Live in a Closet) at Lesbian Advocates Philippines (LeAP). Unang partidong politikal na kumonsulta sa LGBT community ang partidong Akbayan Citizen’s Action Party. Ang konsultasyong ito ang nagbigay-daan sa pagkakabuo ng unang LGBT lobby group – ang Lesbian and Gay Legislative Advocacy Network o LAGABLAB - noong 1999.

Noong Setyembre 21, 2003, itinatag ni Danton Remoto, propesor sa Ateneo de Manila University, ang political na partido na Ang Ladlad. Sa simula, hindi pinayagan ng COMELEC ang Ang Ladlad na tumakbo sa halalan 2010 dahil sa basehang imoralidad. Subalit noong Abril 2010, ang partidong ito ay ganap nang pinayagan ng Kataas-taasang Hukuman ng Pilipinas na sila ay lumahok sa halalan. Noong 2004 naman, ginanap sa Maynila ang ika-10 anibersaryo ng LGBT pride sa Pilipinas bilang bahagi ng Gay Pride March. Ang pagdiriwang na ito ay dinaluhan ng mga indibidwal na kinikilala ang sarili bilang bahagi ng pamayanan ng LGBT.

Sanggunian: UNDP, USAID (2014). Being LGBT in Asia: The Philippines Country Report. Bangkok.

Gender Roles sa Iba’t Ibang Lipunan sa Mundo Africa at Kanlurang Asya

Sa mga rehiyong ito ng mundo, mahigpit ang lipunan para sa mga babae lalo na sa mga miyembro ng komunidad ng LGBT. Matagal ang panahong hinintay ng mga babae upang mabigyan sila ng pagkakataong makalahok sa proseso ng pagboto. Nito lamang ikalawang bahagi ng ika-20 siglo nang payagan ng ilang bansa sa Africa at Kanlurang Asya ang mga babae na makaboto. Ngunit nananatili ang kaharian ng Saudi Arabia sa paghihigpit sa mga kababaihan. Hanggang ngayon sila ay hindi pa maaaring bumoto (ayon sa pangako ni Haring Saud, sa taong 2015 pa lamang sila makakaboto sa halalan). Bukod sa hindi pagboto, may pagbabawal din sa mga babae na magmaneho ng sasakyan nang walang pahintulot sa kamag- anak na lalaki (asawa, magulang, o kapatid).

Talahanayan 3.1 Taon ng Pagbibigay Karapatang Bumoto sa Kababaihan

Kanlurang Asya	Africa
Lebanon (1952)	Egypt (1956)
Syria (1949,1953)	Tunisia (1959)
Yemen (1967)	Mauritania (1961)
Iraq (1980)	Algeria (1962)
Oman (1994)	Morocco (1963)
Kuwait (1985, 2005)*	Libya (1964)
	Sudan (1964)

★ Binawi ng Kuwait ang karapatang bumoto ng mga babae at muling binalik noong 2005.

Ayon sa datos ng World Health Organization (WHO), may 125 milyong kababaihan (bata at matanda) ang biktima ng Female Genital Mutilation (FGM) sa 29 na bansa sa Africa at Kanlurang Asya. Napatunayan ng WHO na walang benepisyong-medikal ang FGM sa mga babae, ngunit patuloy pa rin ang ganitong uri ng gawain dahil sa impluwensiya ngtradisyon ng lipunang kanilang ginagawalan.

Ang **Female Genital Mutilation o FGM** ay isang proseso ng pagbabago sa ari ng kababaihan (bata o matanda) nang walang anumang benepisyong medikal. Ito ay isinasagawa sa paniniwalang mapapanatili nitong walang bahid dungis ang babae hanggang siya ay maikasal. Walang basehang-panrelihiyon ang paniniwala at prosesong ito na nagdudulot ng impeksiyon, pagdurugo, hirap umihi at maging kamatayan.

Sa bahagi ng South Africa, may mga kaso ng gang-rape sa mga lesbian (tomboy) sa paniniwalang magbabago ang oryentasyon nila matapos silang gahasain. Bukod pa rito, ayon na rin sa ulat na inilabas ng United Nations Human Rights Council noong taong 2011, may mga kaso rin ng karahasang nagmumula sa pamilya mismo ng mga miyembro ng LGBT.

Pangkulturang Pangkat sa New Guinea

Taong 1931 nang ang antropologong si Margaret Mead at ang kanyang asawa na si Reo Fortune ay nagtungo sa rehiyon ng Sepik sa Papua New Guinea upang pag-aralan ang mga pangkultura pangkat sa lugar na ito. Sa kanilang pananatili roon nakatagpo nila ang tatlong (3) pangkulturang pangkat; Arapesh, Mundugamur, at Tchambuli.

Sa pag-aaral sa gampanin ng mga lalaki at babae sa mga pangkat na ito, nadiskubre nila ang mga pagkakatulad at pagkakaiba nito sa bawat isa, at maging sa Estados Unidos.

Primitibong Pangkat	Mga Nasaliksik	Gampanin
Arapesh	Ang Arapesh ay nangangahulugang “tao” walang mga pangalan ang mga tao rito	Ang mga babae at mga lalaki ay kapwa maalaga at mapag-aruga sa kanilang mga anak, matulungin, mapayapa, kooperatibo sa kanilang pamilya at pangkat.
Mundugumur	kilala rin sa tawag na Biwat	Ang mga mga babae at mga lalaki ay kapwa matapang, agresibo, bayolente, at naghahangad ng kapangyarihan o posisyon sa kanilang pangkat.
Tchambuli (Chambri)		Ang mga babae ay dominante kaysa sa mga lalaki, sila rin ang naghahanap ng makakain ng kanilang pamilya, samantala ang mga lalaki naman ay abala sa pag-aayos sa kanilang sarili at mahilig sa mga kuwento.

(A) Mead, Margaret. *Sex and Temperament in Three Primitive Societies*. HarperCollins Publishers, 1963.

<http://www.loc.gov/exhibits/mead/field-sepik.html>

Hango mula sa *Araling Panlipunan Modyul para sa mga Mag-aaral 10 (pahina 266-283)*

TALAB

Gawain 1. Akronim-Gender Role

Panuto: Ngayong natapos mo nang basahin ang teksto, ilapat sa Akronym na GENDER ROLE ang iyong mga natutunan.

G- _____
 E- _____
 N- _____
 D- _____
 E- _____
 R- _____

R- _____
 O- _____
 L- _____
 E- _____

RUBDOB

Gawain 2: Talahanayan-Suri

Panuto: Ngayong natapos mo nang basahin ang teksto, subukin mo nang ilapat sa talahanayan ang mga wastong impormasyon

Gender Roles sa Iba't ibang Panig ng Daigdig		
Pilipinas	Africa at Kanlurang Asya	New Guinea

Gawain 3: Balita-Suri

Panuto: Matapos mong malaman ang kalagayan ng mga lalaki, babae, at mga miyembro ng LGBT sa Africa at Kanlurang Asya, at kasaysayan ng LGBT sa Pilipinas, kumalap ng mga napapanahong balita (pahayagan/internet/telebisyon/radio) at punan ng mga wastong impormasyon ang sumusunod na talahanayan.

<u>Balita</u>	<u>Sanggunian</u>	<u>Sa iyong pananaw, paano nakatulong ang balitang ito sa tagapagtaguyod ng pagkakapantay at paggalang sa kapwa bilang kasapi ng pamayanan? Ipaliwanag</u>

IRAL

Gawain 4:

Panuto: Matapos na matalakay ang paksang ito, pumili ka ng gawain na makapaglalahad ng kabuuan ng iyong natutunan sa araling ito. Gawing patnubay ang rubriks.

Kasanayang Pagpipilian: Editorial Cartoon, Tula, Poster, Malikhaing Pagkukwento

Rubriks ng Pagmamarka:

Katumpakan at Kaugnayan sa paksa 10 puntos

Pagkamalikhain 10 puntos

Kalinisan at kaayusan ng presentasyon 10 puntos

Kabuuang puntos

30 puntos

References:

https://cdn.citl.illinois.edu/courses/CHLH206/ch5_gender_and_gender_roles_lecture/web_data/slides_and_notes.htm

Araling Panlipunan Modyul para sa mga Mag-aaral 10 (pahina 247-266).

UNDP, USAID (2014). Being LGBT in Asia: The Philippines Country Report. Bangkok.

(A) Mead, Margaret. Sex and Temperament in Three Primitive Societies. HarperCollins Publishers, 1963.

<http://www.loc.gov/exhibits/mead/field-sepik.html>

TEACHER'S FEEDBACK

SELF-MONITORING

Pangalan: _____

Linggo: _____

Baitang & Pangkat: _____

Asignatura: _____

Para sa Mag-aaral (Tapusin ang mga pangungusap.)	
Nahirapan akong unawain at gawin / sagutan ang bahaging...	
Nadaliaan akong unawain at gawin / sgutan ang bahaging ...	
Kailangan ko pa ng tulong upang lalong maunawaan ang	
Para sa magulang(Lagyan ng tsek ang inyoong sagot.)	
Nagawa ng aking anak ang mga pagsasanay ...	Ang aking anak ay ...
nang siya lamang mag-isa, walang tumulong	Nasagutan ang lahat ng mga pagsasanay
na may kaunting tulong sa pagsasabot mula sa iba	Nasagutan ang ibang pagsasanay at ang iba ay hindi
na maraming hinininging tulong sa pagsasagot mula sa iba	hindi nasagutan ang lahat ng pagsasanay dahil masyadong mahirap